

Sutrikusios raidos vaikų
konsultavimo skyrius

TIKIMYBIŲ ŽEMĖLAPIS

POZITYVAUS ELGESIO STRATEGIJA

Parengė Renata Greimaitė

2021 m.

TIKIMYBIŲ ŽEMĖLAPIS

KAS TAI?

TAI YRA VIZUALINIO PALAIKYMŲ STRATEGIJA,
SKIRTA ELGESIUI KEISTI.

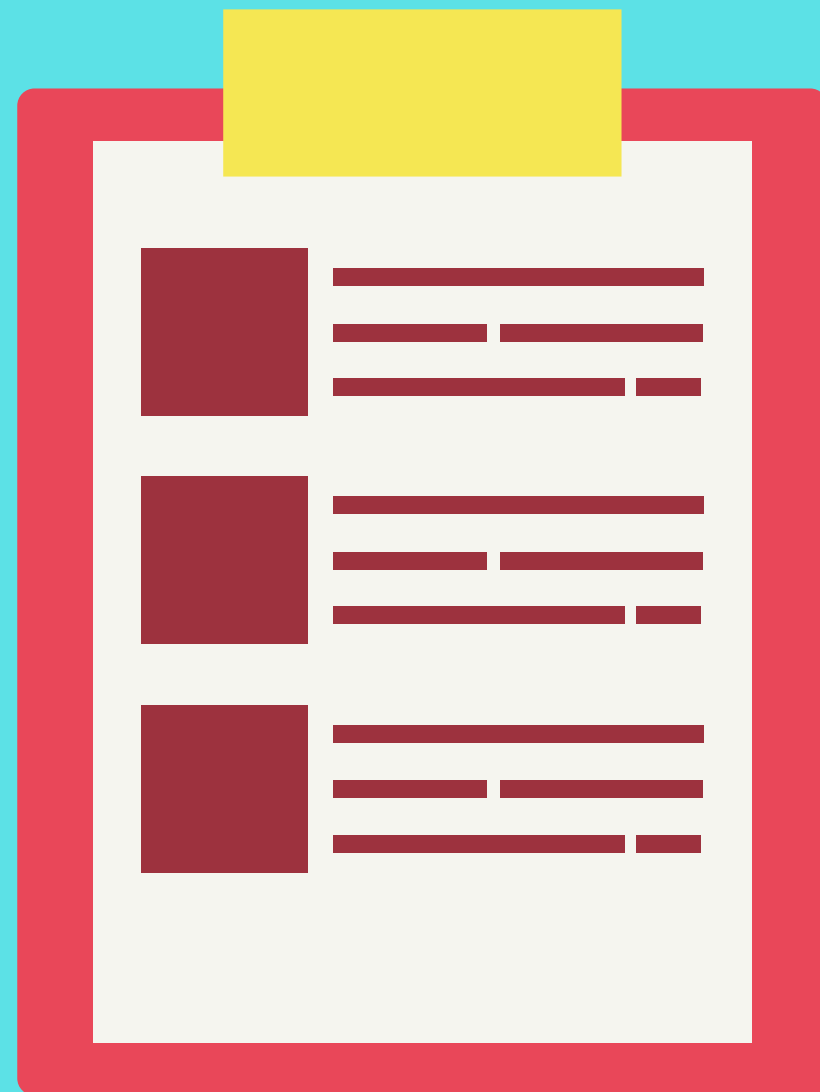
AŠ GALIU PADĖTI
MOKINIUI, TURINČIAM ASS*

ASS* - Autizmo spektro sutrikimas

TIKIMYBIŲ ŽEMĖLAPIS

- **Prevencinė priemonė, kurią galite pritaikyti, kai norite pakeisti nuspėjamą mokinio netinkamą elgesį.**
Įtraukdami tikimybių žemėlapi į ugdymo procesą, mes sudarome sąlygas ir duodame laiko mokiniui, turinčiam ASS, pasiruošti ir priimti tinkamą sprendimą.

MOKINIO ELGESIO FUNKCIJA

Kiekvieną kartą, kai mokinys, turintis ASS, demonstruoja netinkamą elgesį, pasižiūrėkite į situaciją iš mokinio perspektyvos.

Kokia mokinio netinkamo elgesio funkcija, ko mokinys siekia netinkamu elgesiu? Plačiau apie elgesį ir jo funkcijas galite paskaityti čia: www.srvks.lt

TIKIMYBIŲ ŽEMĖLAPIO PANAUDOJIMAS PAMOKŲ METU

Tikimybių žemėlapią galite taikyti pamokų metu, kai kalbate su mokiniais klasėje apie elgesio taisykles arba paskatinimo sistemą.

Žemėlapyje parodykite galimus problemos sprendimo būdus.

Leiskite mokiniui pasirinkti vieną elgesio problemos sprendimo būdą. Leiskite mokiniui pagalvoti (5 -10 s.) apie tai, kas nutiks, kai jis pasirinks netinkamą problemos sprendimo būdą.

ŽEMĖLAPIO TAIKYMO BŪDAI

PIRMAS BŪDAS

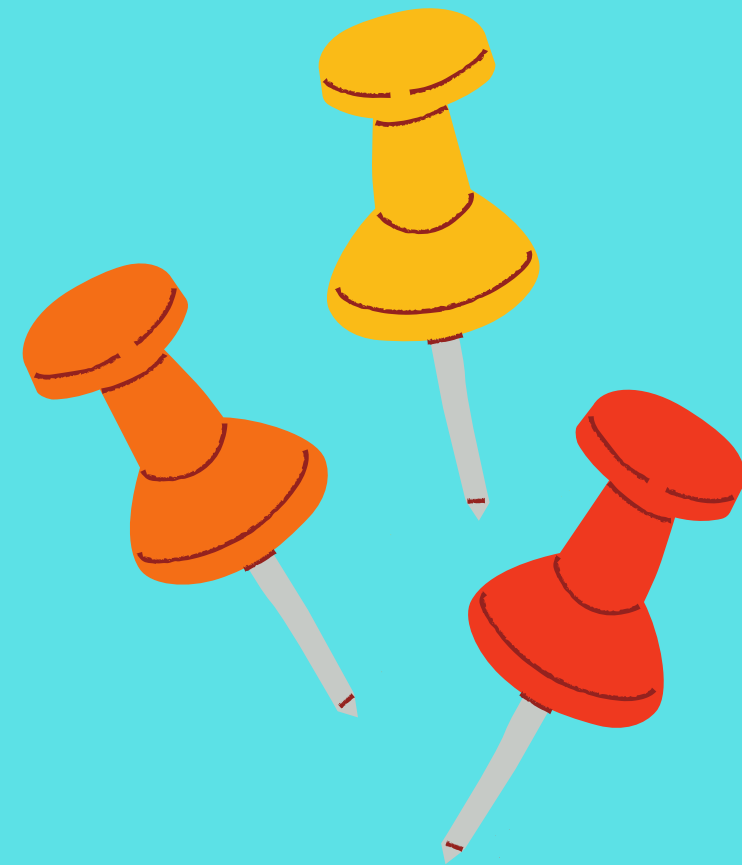
Galite pasirinkti vieną iš dviejų būdų - svarbu atsižvelgti į individualius mokinio, turinčio ASS, poreikius.

Jei žinote situacijas, kuriose pasireiškia netinkamas elgesys, tai iš anksto sukurkite žemėlapių ir supažindinkite mokinį. Pastebėjimas: mokinį, turintį ASS, supažindinkite su tikimybių žemėlapiu tik tuomet, kai mokinys yra ramus, puikios nuotaikos.

ANTRAS BŪDAS

Priklausomai nuo vaiko amžiaus ir gebėjimų, galite kartu su mokiniu užsiėmimo metu kalbėtis, piešti ir aiškintis situaciją pagal darbo su tikimybių žemėlapiu principus.

KAIP PARENGTI TIKIMYBIŲ ŽEMĖLAPIŲ?

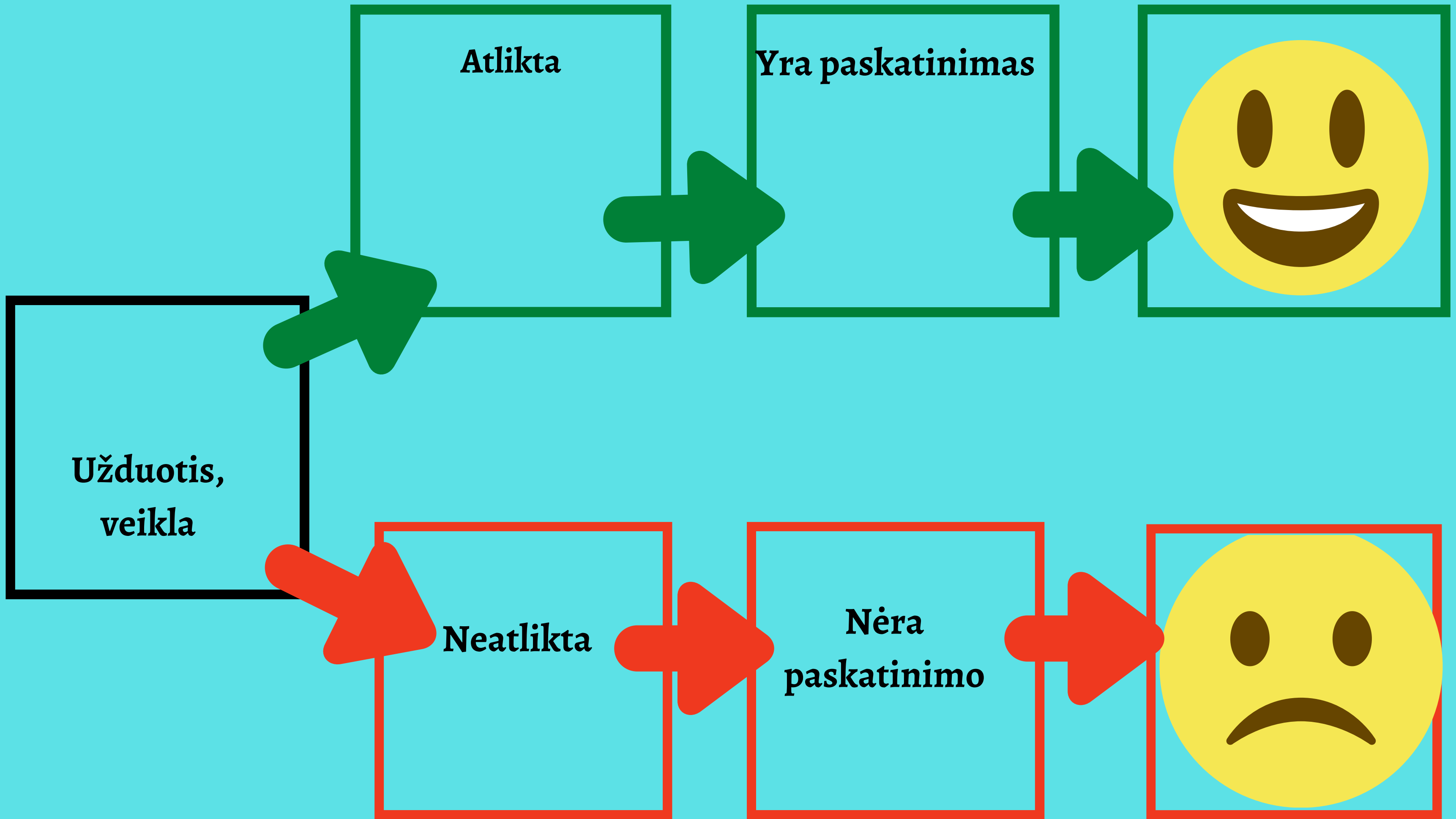

- Pasirinkite vieną elgesį, kurį norite keisti. Elgesį įvardinkite jums ir mokiniui suprantama kalba, iliustruokite. Galite rinkti duomenis apie netinkamą mokinio elgesį prieš ir po tikimybių žemėlapių taikymo pamokų metu. Taip sužinosite ar tikimybių žemėlapis yra tinkama priemonė darbui su netinkamu elgesiu.
- Tiksliai įvardinkite mokinio netinkamo elgesio funkciją. Ieškokite socialiai priimtino elgesio, kuris atliktų tą pačią funkciją. Pvz., jei mokinys verkia ir atsisako atlikti užduotis, tai mokykite jį tinkamu būdu paprašyti pertraukos ar lengvesnės užduoties.

KAIP PARENGTI TIKIMYBIŲ ŽEMĖLAPIŲ?

- Pasirinkite tinkamas vizualines priemones tikimybių žemėlapiui sukurti. Tai gali būti klasės nuotraukos, simboliai, piktogramos.
- Ryšiui tarp mokinio pasirinkimo ir pasekmės paaiškinti pasitelkite grafinę tvarkyklę. Jeigu mokinys pasirenka teigiamą (žalia rodykle pažymėta veiksmų seka) sprendimą, tai pasekmė - paskatinimas. Jei mokinys pasirenka netinkamą sprendimą (raudona spalva pažymėta veiksmų seka), tai mokinys paskatinimo negauna.
- Jaunesnio amžiaus vaikams, turintiems ASS, galima naudoti emocijų simbolius (pvz., laimingas - nelaimingas).

A Š G A L I U P A D Ė T I
M O K I N I U I, T U R I N Ć I A M A S S

KAIP DIRBTI SU TIKIMYBIŲ ŽEMĖLAPIUI?

Skirkite laiko mokiniui, turinčiam ASS, paaiškinti, kam reikalingas tikimybių žemėlapis, kaip ir kada bus naudojamas šis žemėlapis. Kartais gali prireikti ir socialinės istorijos apie netinkamo elgesio pasekmes.

Pastebėjimas: visada pasižiūrėkite į situaciją iš mokinio pusės, stenkitės suprasti jo netinkamo elgesio priežastis, padėti ir "neperlenkti" lazdos sprendžiant elgesio problemas.

Tikimybių žemėlapi galima padėti, pakabinti klasėje matomoje vietoje. Žemėlapi naudokite prieš kiekvieną situaciją, kurioje gali pasireikšti netinkamas mokinio elgesys.

TIKIMYBIŲ ŽEMĖLAPIO MOKYMUI GALITE PASINAUDOTI PASAKOJIMO SANDAROS PRINCIPU

UŽUOMAZGA

Įvykio pradžia. Kaip įvykis
pradėjo?

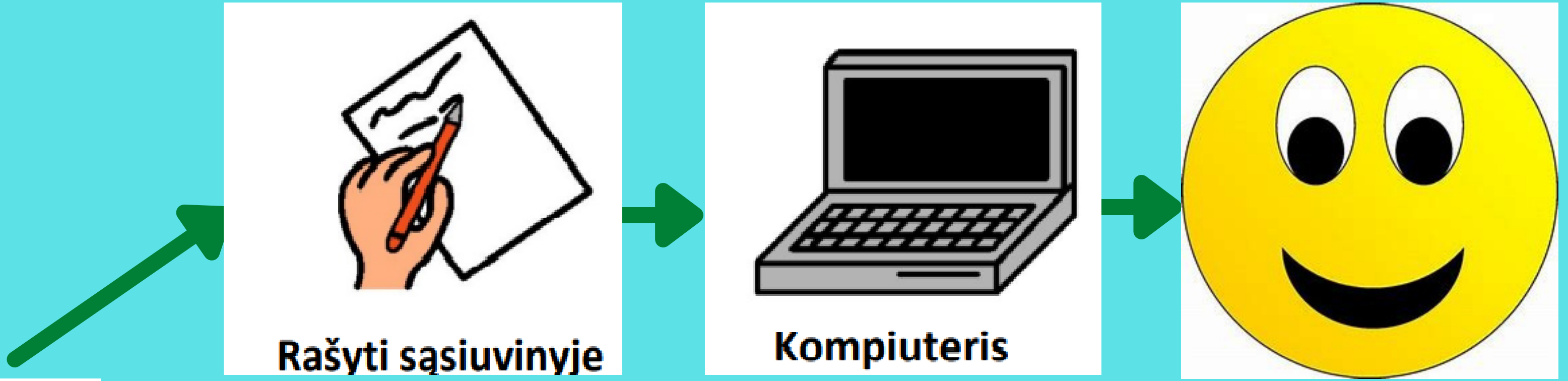
KULMINACIJA

Svarbiausias įvykio
momentas. Kas atsitiko?

ATOMAZGA

Įvykio pabaiga. Kaip
baigėsi?

abc

Lietuvių kalba

